

Historier om rådhus i Dragør

Af Henning Sørensen

En gruppe bønder fra Nederlandene fik i 1520'erne lov at etablere en koloni i Store Magleby og bevare deres eget sprog og kultur, men også retssystem og styreform. En *schout* gjorde det ud for borgmester, politimester og dommer i én person.

Hollændersamfundet i Store Magleby havde bl.a. rettigheder til at sætte kreaturer på græs på Saltholm, og anlagde derfor en havn ved Dragør. Den blev grundlaget for byen, som efterhånden udviklede en væsentlig søfart.

Dragør hørte rent administrativt under schouten i Store Magleby, men fik i 1700-tallet en vis form for autonomt styre. Man nedsatte et byforstanderskab, som mødtes i et hus på havnen.

Huset blev langt senere forsynet med en særlig snoet skorsten, som man har udlagt som et værn mod at der blev lyttet til byforstanderskabets møder fra taget. En skråne, men en sjov historie.

I Dragør tjente man gode penge på at bjerge grundstødte skibe fri i Øresund, og indtægterne gik til dels i byens kasse. Dragørs økonomi var blandet så meget sammen med bjergelavets, at Indenrigsministeriet i 1910 pålagde kommunen at adskille tingene og få en regnskabspraksis som i andre danske byer.

Dermed blev forholdene i Dragør lidt mere normaliseret, og på samme tid døde søfarten ud, så man i stedet begyndte at leve af turister fra København, der kom som "landliggere"

Nogle af landliggerne flyttede permanent til Dragør og de nye befolkningsgrupper var med til at modernisere byen. I 1914 opførte man et nyt rådhus, nok både for signalere modernitet og lægge afstand til sin egen fortid.

Huset fik dog en "kikkenborg", et lille udsigtstårn på taget, som var søfolkenes form for lysthuse, hvor de kunne holde øje med skibene, der sejlede forbi på Sundet.

I 1900-tallet havde de to kommuner, Dragør og Store Magleby, hver sin udvikling. Store Maglebyerne holdt fast i traditionerne og dyrkede grøntsager til at sælge på torvet i København. Dragør blev i højere grad en forstadskommune med tilflyttere udefra.

I 1960'erne indledtes forhandlingerne om at slå de to kommuner sammen til én, men det var vanskeligt at forene de to bysamfund med hver sine traditioner. "Truslen" om en tvangssammenlægning med Tårnby Kommune, betød dog at man i 1974 lagde uenighederne bag sig og dannede den nuværende Dragør Kommune.

Kort forinden havde Store Magleby Kommune bygget et helt nyt rådhus (det nuværende), og her samledes administrationen fremover. Dragør fik til gengæld lov at give den nye kommune navn.

Borgmesteren for Store Magleby Kommune – *Albert Svendsen* – fortsatte også som leder af sammenlægningskommunen. Han var repræsentant for de gamle Store Magleby'ere og endda langt tilbage formentlig i slægt med de hollandske indvandrere i 1500-tallet. Men han holdt fast i sine rødder, for i de første år som borgmester passede han stadig gården på deltid.

En anden trussel mod kommunens eksistens er Københavns Lufthavns stadig behov for udvidelser. I 1960'erne planlægger man at føre en landingsbane tværs gennem Store Magleby landsby. Det opgives dog til fordel for planerne om at flytte lufthavnen til Saltholm – som dog heller ikke bliver til noget.

Så man udbyggede i stedet lufthavnen henover Amager, og Albert Svendsens gård blev eksproprieret til formålet.